

BAITURSYNULY
UNIVERSITY

«АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ
АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

ҚМПИ ЖАРШЫСЫ

КӨПСАЛАЛЫ
ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ
МНОГОПРОФИЛЬНЫЙ
НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

№ 2
2025

ISSN 2310-3353

2025 ж., сәуір, №2 (78)
Журнал 2005 ж. қаңтардан бастап шығады
Жылына төрт рет шығады

Құрылтайшы: *Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті*

Бас редактор: *Куанышбаев С.Б.*, география ғылымдарының докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, Қазақстан.

Бас редактордың орынбасары: *Жарлыгасов Ж.Б.*, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, Қазақстан.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ

Әлімбаев А.Е., философия докторы (PhD), А.Қ. Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты, Қазақстан.

Балтабаева А.С., Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Әдістемелік орталығы» КММ, Қостанай қ., Қазақстан.

Бережнова Е.В., педагогика ғылымдарының докторы, профессор Ресей Федерациясы Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институты (университеті), Ресей.

Емин Атасой, PhD докторы, Улудаг университеті, Бурса қ., Түркия.

Зоя Микниене, докторы, (PhD) Литва денсаулық туралы ғылым университеті, Каунас қ., Литва Республикасы.

Качеев Д.А., философия ғылымдарының кандидаты, тарих магистрі, «Челябі мемлекеттік университеті» ЖББ ФМББМ Қостанай филиалы, Қазақстан.

Ксембаева С.К., педагогика ғылымдарының кандидаты, «Торайғыров университеті» КЕАҚ, Қазақстан.

Лина Анастасова, әлеуметтану ғылымдарының докторы, Бургас еркін университеті, Бургас қ., Болгария.

Медетов Н.А., физика-математика ғылымдарының докторы, «Ш. Уалиханов атындағы Көкшетау университеті» КЕАҚ, Қазақстан.

Мишулина О.В., экономика ғылымдарының докторы, «Челябі мемлекеттік университеті» ЖББ ФМББМ Қостанай филиалы, Қазақстан.

Рахимова Э.Е., «№ 1 мектеп-лицей» КММ мұғалімі, «Үздік педагог-2023 жыл», Қостанай қ., Қазақстан.

Соловьев С.А., биология ғылымдарының докторы, Новосібір мемлекеттік экономика және басқару университеті, Ресей.

Скороходов Д.М., техника ғылымдарының кандидаты, «Ресей мемлекеттік аграрлық университеті – К.А. Тимирязев атындағы Мәскеу ауыл шаруашылық академиясы» ЖББ ФМББМ, Ресей.

Скударева Г.Н., педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университетінің ректоры, Орехово-Зуево қ., Ресей

Сычева И.Н., ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, «Ресей мемлекеттік аграрлық университеті – К.А. Тимирязев атындағы Мәскеу ауыл шаруашылық академиясы» ЖББ ФМББМ, Ресей.

Ташев А.Н., экология бойынша биология ғылымдарының кандидаты, орман шаруашылығы университеті, София қ., Болгария.

Уразбоев Г.У., физика-математика ғылымдарының докторы, Ургенч мемлекеттік университеті, Өзбекстан.

Тіркеу туралы куәлік №5452-Ж

Қазақстан Республикасының ақпарат министрлігімен 17.09.2004 берілген.

Мерзімді баспа басылымын қайта есепке алу 07.11.2023 ж.

Жазылу бойынша индексі 74081

Редакцияның мекен-жайы:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов к., 47
(Редакциялық-баспа бөлімі)
Тел.: 8(7142) 51-11-76

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы
Қостанай өңірлік университеті

№2 (78), апрель 2025 г.
Издается с января 2005 года
Выходит 4 раза в год

Учредитель: *Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы*

Главный редактор: *Куанышбаев С.Б.*, доктор географических наук, КРУ имени Ахмет Байтұрсынұлы, Казахстан.

Заместитель главного редактора: *Жарлыгасов Ж.Б.*, кандидат сельскохозяйственных наук, КРУ имени Ахмет Байтұрсынұлы, Казахстан.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Алимбаев А.Е., доктор философии (PhD), Евразийский гуманитарный институт имени А.К.Кусаинова, Казахстан.

Балтабаева А.С., директор КГУ «Методический центр» Управления образования Костанайской области, г. Костанай, Казахстан.

Бережнова Е.В., доктор педагогических наук, профессор, Московский государственный институт международных отношений (университет) Министерства иностранных дел Российской Федерации, Россия.

Емин Атасой, доктор PhD, Университет Улудаг, г. Бурса, Турция.

Зоя Микниене, доктор (PhD), Литовский университет наук здоровья, г. Каунас, Республика Литва.

Качеев Д.А., кандидат философских наук, магистр истории, Костанайский филиал ФГБОУ ВО «ЧелГУ», Казахстан.

Ксембаева С.К., кандидат педагогических наук, НАО «Торайгыров университет», Казахстан.

Лина Анастасова, доктор социологии, Бургасский свободный университет, г. Бургас, Болгария.

Медетов Н.А., доктор физико-математических наук, НАО «Кокшетауский университет им. Ш.Уалиханова», Казахстан.

Мишулина О.В., доктор экономических наук, Костанайский филиал ФГБОУ ВО «ЧелГУ», Казахстан.

Рахимова Э.Е., учитель, КГУ «Школа-лицей № 1», «Лучший педагог-2023 года», г. Костанай, Казахстан.

Соловьев С.А., доктор биологических наук, Новосибирский государственный университет экономики и управления, Россия.

Скороходов Д.М., кандидат технических наук, ФГБОУ ВО РГАУ-МСХА имени К.А. Тимирязева, Россия.

Скударева Г.Н., доктор педагогических наук, профессор, ректор Государственного гуманитарно-технологического университета, г. Орехово-Зуево, Россия.

Сычева И.Н., кандидат сельскохозяйственных наук, ФГБОУ ВО РГАУ-МСХА имени К.А. Тимирязева, Россия.

Ташев А.Н., кандидат биологических наук по экологии, Лесотехнический университет, г. София, Болгария.

Уразбоев Г.У., доктор физико-математических наук, Ургенчский государственный университет, Узбекистан.

Свидетельство о регистрации № 5452-Ж
выдано Министерством информации Республики Казахстан 17.09.2004 г.
Переучёт периодического печатного издания 07.11.2023 г.
Подписной индекс 74081

Адрес редакции:

110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынұлы, 47
(Редакционно-издательский отдел)
Тел.: 8(7142) 51-11-76

Авторлар туралы мәліметтер:

Қожанұлы Манасбай – филология ғылымдарының кандидаты, профессор, Қазақстан Республикасының Ұлттық қорғаныс университеті, Астана қ., Қазақстан Республикасы.

Кожанулы Манасбай – кандидат филологических наук, профессор, Национальный университет обороны Республики Казахстан, г. Астана, Республика Казахстан.

Kozhanuly Manasbay – Candidate of Philological Sciences, Professor, National Defense University of the Republic of Kazakhstan, Astana, Republic of Kazakhstan.

ӘОЖ 82-15; 297

Мырзағалиева, К.М.,

филология ғылымдарының кандидаты,
тіл және әдебиет теориясы кафедрасының
ассистент профессоры,

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ,
Қостанай қ., Қазақстан Республикасы

Артықбай, И.Б.,

«6B01701 – Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру
бағдарламасы 3-курс студенті,

Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ,
Қостанай қ., Қазақстан Республикасы

ИМАНДЫЛЫҚ ИРІМДЕРІ**Түйін**

Мақалада пенде бойындағы адами қасиеттерді қалыптастыру мен орынды қолдану амалдары көрнекті тұлғалардың ойымен көрсетіледі. Өмірде адам болып қалудың маңызы мен жүректі таза ұстап, пейілімізді кең етуді насихаттай отыра, өмірде өз орнын тауып кеткен тұлғалардың еңбектерінен мысалдар келтіріледі. Олар: Ж. Баласұғын, Қожа Ахмет Яссауи, А. Құнанбайұлы, А. Байтұрсынұлы, М. Жұмабаев және Т. Медетбек. Рухани даму мен философиялық ойлар сан ғасырлардан бері қалыптасып келе жатқаны, осы күнге дейін маңызы жоғалмағандығы мақалада айқын көрініс тапқан. Мақаладағы негізгі үндеу- жас пен қартқа қарамай, ыстық қайрат, нұрлы ақыл, жылы жүректі бірдей ұстап, адам болу.

Түйінді сөздер: Иmandылық, аят, адамгершілік, ар-ождан экологиясы, өкініш, қайырым, пейіл, ақ ниет, қайрат, тағдырдың жазғаны.

**«...Балалық, тазалық өлді. Жүректің ақ нұры сөнді... ...Түзелмес мін емес бұлар...»
Шәкәрім.**

1 Кіріспе

Пенде болған соң жаңылыс баспай тұрмайсың. Кейде білмей, кейде біліп тұрып жамандыққа ұрынасың, көңіл кірлейді, жанға жара түседі, араласып жүрген жақын адамдар жүрегін ауыртып алатын кездерің де болады. Ақын, Қазақстан Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Т.Медетбек: "Жұрттың қалай екенін қайдам, мен үшін адамгершілік, ар-ождан экологиясы барлық экологиялардың түп-тамыры, түпқазығы сияқты. Өйткені, адамгершілік, ар-ождан экологиясы тазармай, сол экология сауықпайды деп білем...", – дейді. Иә, тәнімізді жиі жуып тұрамыз, жанымызды, ар-ождан экологиясын қалай сауықтырамыз? Жауған күнмен жаңғырып, Жер көгеріп күш алар (Абай).

Табиғат та, жуынып, жаңарып тұрады. Рухани тазалыққа қалай қол жеткіземіз? Ж.Баласағұн "Еліктің Одғұрмышқа жауабы" атты өлеңінде:

Бұл дүние ісі қылды пұшайман,
Хаққа ибадат ету қайда, жоқ айлам.

Маған ақыл-кеңесің бер, тұтайын,

Тазарайын мен сөзіңнен құтайып,- дейді. Тазаруды ойламайтын адам бұл дүниеде кемде-кем шығар? Әсіресе ақындар өлеңдерінде жиі ұшырасады.

"Көңілдің кірі айтса кетеді". Жүсіп Баласағұн өмірінің өкінішпен өткенін, көп күнәға батқанын жыр жолдарымен жеткізіп, Алладан ғалал қылмай, сергек қылуды тілейді:

Жазығым көп, ұятсыз бір құлынмын, Рақым келсе сенен келер, ұғындым! деп Алладан рақым күтіп, бас иеді. Сөйтіп өзіне-өзі ақыл-кеңес береді:

Ей, жолынды, пейілінді түзегей қос жаһанда төрден орын бергей, жалғанда сыйлы бол деген тоқтамға келеді.

Қартайдық, қайғы ойладық, ұйқы сергек... Абайдың албырттықтан алыстап, қарттыққа қадам басқан шақтағы жазылған бұл өлеңі өмірден түңілдірмейді, қайта тереңіне үңілдіре түседі. Сол қайғының бірі - жіберген қателіктері. Абай енді бір өлеңдерінде теріс мінездерін есіне алып, ойланып, толғанады. Өз ісінен өзі ұялып, оны қалай тыюдың жолын іздейді:

Бойдағы мінді санасам,

Тау тасынан аз емес.

Жүрегімді байқасам,

Инедейін таза емес.

Аршып алып тастауға,

Апандағы саз емес.

Кейбіреулер өз қателігін "Құдайдың ісі", "Құдайдың басқа салғаны", "Тағдырдың жазуы", "Сайтанның азғыруы" деп кінәні өзгеге артатыны белгілі. Адамның азғаны, құдайдың маңдайға жазғаны емес, ұлы ақын осыны тап басып "Бәрі болды өзімнен, тәңірім салған наз емес" деп ашық, жеткізе анық айтады. Пенделігін мойындап, соған өкінген кісі пенделіктен жоғары тұрады, пенделігін мойындамағандар тағы да пенделік жасайды.

3-4 Нәтижелер мен талқылаулар

"Жүрек көзі ашылса, адамға ақиқаттың сәулесі түседі" (Қожа Ахмет Яссауи). "Жүрек көзі" дегеніміз не? Алла адамзатты жаратқанда екі көз беріпті. Оның бірі – заһир (сыртқы), екіншісі – батин (ішкі) көз. Заһир – маңдайымыздағы осы дүниені ғана көреді де, батин – бұл дүниені де, о дүниені де көре алады. Қожа Ахмет бабамыз да, Абай да "көкірек көзі", "жүрек көзі" деп осы батинді айтқан.

Абай:

Жүректің көзі ашылса,

Хақтықтың түсер сәулесі,

Іштегі кірді қашырса

Адамның хикмет кеудесі – деп жүрек таза болса, шындықтың салтанат құрып, іштегі кірді қашыратынына сенеді. Іштегі кір жуылса, адамның кеудесі ашылып, керемет күй кешетінін, мерейі үстем болатынын, жан тазалығына ештеңе жетпейтінін айтады. Хақтық – құдай жолы. "Алланың өзі де рас, сөзі де рас". Алланың сөзі – қасиетті Құран. Сондықтан да Абай:

Патша құдай сыйыным,

Тура баста өзіңе, деп.

Алладан медет сұрайды,

тура жолға бастауын тілейді.

Кірлеген жүрек өзі үшін

Тұра алмас әсте жуынбай.

Жан тазалығы – руханиятта. Руханият – білім, ғылым, мәдениет, өнер. Рухани мәдениеттің бір белгісі –... ғылым жолын тану, қол жеткені ғылым жолында ізденіп, адам баласына жақсылық жол ашу ["Қазақ", 1915, 12 сәуір], дейді Ә. Бөкейхан.

Рухты тәрбиелеп, жетілдіретін – руханият. "Өршіл рух ұстаны бекем руханияттан туады. А.Байтұрсынұлы анықтаған халықтың тірнек өнері мен көрнек өнері рух хәм руханиятқа тікелей байлаулы. Ақыл-ой жемісінен бастап өндіріс өніміне дейін адамзаттың биік сұранымына, жоғары талғамына жауап беру үшін рухани қасиетке суарылуы шарт" [1. 36]. Рухани қасиетке суарылған дүние жүрек тербейді, жан жылытады, адамзатты ізгілік, ізет жолына бастайды. Кеңес дәуірінде бұл ақиқат айтылмай, руханиятқа қиянат жасалды. Солақай саясатқа күштеп көндіру етек алды. Алайда құранның Нахыл сүресі, 106-аятында: "Жүрегі Иманға толы бола тұра, Аллаһқа қарсы шығуға күштеп көндірілгендерден басқа кімде-кім иман келтіргеннен соң көңіл ризашылығымен күпірлікке барар болса, Аллаһтың азабына душар болады" делінген. Аятта мұсылмандарға жанына, тәніне азап түсіп, қиналған сәтте күпірлік сөзін айтуға болады."Дегенмен дін үшін, Халық жолында күпірлікті аузына алмастан жанын пида ету - ең үлкен ерлік" [2.123б].

Абай ғылымды үйренудің алты жолын нұсқап, түйінінде ғылымды, ақылды сақтай-тұғын мінез деген сауыты болады. Сол мінез бұзылмасын! Көрсеқызарлықпен, жеңілдікпен, я біреудің орынсыз сөзіне, я бір кез келген қызыққа шайқалып қала берсең, мінездің беріктігі бұзылады. Онан соң оқып үйреніп те пайда жоқ [Абай, 32 қара сөз]. Мәселе тек білім, ғылымды игеруде ғана емес, оны қайда жұмсай білуде. Өйткені "Оқыған ақымаққа ақымақ жетпейді" (Қ. Мырза Әли.). Қашан да тәрбие бірінші орында тұруы керек. Тәрбиесіз тәлім суық қаруға айналуы әбден мүмкін.

Абай:

Үш-ақ нәрсе адамның қасиеті:

Ыстық қайрат, нұрлы ақыл, жылы жүрек.

(«Малға достың мұңы жоқ малдан басқа»)

Абай: Әйел жақсы болмайды көркіменен,

Мінезіне көз жетпей, көңіл берме!

Абай: Ері ақылды, қатыны мінезді боп,

Тату болса, райыс үстіндегі үй.

Шәкәрім:

Мейрім, ынсап, ақ пейіл, адал еңбек –

Бұл төртеуін кім қылса, шын адам сол.

(«Адамнан артық жәндік жаралмаған»

Иманым, 10 б.)

Сондықтан да Шәкәрім:

Шын залымға берме ғылым,

Ол алар да оқ қылар.

Қаруым дер, кісі атып жер,

Ол ғылымды айла етер.

Қарғысына сен қаларсың,

Елді алдап ол алар.

Ақылы жоқ, малы көптің

Бірталайын еңіретер.

Дүниені түзетуші

Һәм бұзушы – бір ғылым.

Әрі залым, әрі ғалым,

Ел түбіне сол жетер,-дейді [3. 239 б.]

"Ақылды кітап қашан да адам тәрбиесіне қызмет етпек" [4. 209 б.].

Жан тазалығы ізгілік, ізет - тәрбиеден бастау алады, "Тәрбие тілден басталады". "Он рет өсиет айтқанша, бір рет өнеге көрсет..." "Жалғастырушысын таппаса, жақсылық қанат жаяр ма?!" Міне, сол себепті де қазақ халқы "Өнегенің өрісі кең" дейді. Ізгіліктің қолдаушысы көп болуы тиіс" [5. 14-15 б.]. Қазақтың мақал-мәтелдері де, қанатты сөздері мен тыйым сөздері де – үлгі, өнеге, ақыл. Ал, "Өнеге күші - өлшеусіз". Ақын М.Әлімбаев сөзімен айтсақ, "Әр сөзі, әр нақылы бұрынғының - жол сілтері бүгінгінің". Үлгі- өнеге – көкірек көзін аршиды.

Мешіт – құдайдың жердегі үйі. Мешітке бару - іштегі ыс пен дерттен арылу, құдайға құлшылық ету. Ертай қажы Балахмет: "Келуші (Мешітке келуші – К.М.) бауырларымызға ислам дінінің имандылық, парасаттылық уағыздарын кеңінен насихаттап, олардың көкірек көзін ашып, дініміз жайлы жан-жақты мәлімет беру біздердің діни һәм адамшылық уазифа-мыз екені де даусыз" [6.18 б.]. Театр да адам жанының емшісі, рух демеушісі. Жақсы бір қойылымды тамашалау жан рахатына бөлейді, денең жеңілдеп, көңілің сергіп қалады. "Құлақтан кіріп бойды алар әсем ән мен тәтті күй" де жан дауасы, нәр, әл сыйлар, рухты оятып, аспандатар ғажайып күш. Драматург А. Островский: "Ұлт кәметке жетуінің белгісі" [7.133 б.), – дейді. Театр – тәрбие бесігі. Поэзияның тұнығына шомылу жүректің көзін ашары сөзсіз. Бұл осы мақаламыздың өн-бойынан да айқын аңғарылса керек.

Дулат Бабатайұлы:
Сырымды менің сұрасаң,
Тұманың тұнық суынан.
Кеудеме қайғы толған соң,
Тұнық жырмен жуынам.

Жазушы, Қазақстан Мемлекеттік сыйлығының лауреаты Баққожа Мұқай "Азат сана, бостан рух" мақаласында 1996 жылы Қазақстанның әдебиет, өнер қайраткерлерімен бірге Түрік еліне барған сапарында өнер қайраткерлері үлкен стадионда концерт қойғанын, Құрманғазы атындағы ұлт-аспаптар оркестрі "Адай", "Сарыарқа" күйлерін орындағанда стадион толы халық қошамет көрсетіп, орындарынан тұрып, дуылдатып қол соққанын, ал оркестр "Түрік маршын" орындай бастағанда стадион толы халық тік тұрып, музыка аяқталған сәтте стадионды аруақты үн кернеп кеткенін жазады. "Түркия, Түркия" деп дүрілдеген халықты көргенде бұл елдің рухының күштілігіне, әлгі сөздің елдің басын біріктіретін ретіне қайран қалдым, – дейді автор. Рух - қанат. Сол қанат барлығымызда бар ма? Ел рухы биік болу үшін әр адамның рухы биік болуы керек. "Алыптың кеудесі биік болуы үшін халықтың рухы биік болуы керек" [8.7 б.] . Жаны таза, елін, әдет-ғұрып, салт-дәстүрін, тілін, ділін сүйген жанның рухы асқак, рухсыз жан – тірі өлік! "Ал рух – Алланың Адамға үрлеген өмір демі [9. 33 б.]

Адамзаттың рухани тірегі – дін. Имандылық – рухани тазару. Жүрегіне иман ұялатқан адам рухсыз болмайды. Биология ғылымдарының докторы, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі Аманбекқажы Ақайұлы: "Рухани тазалыққа ұмтылу арқылы, бойына рухани нәр жинау арқылы адамзат ұрпағы сәулелі сенімге жолыққан, бойындағы "кір-қоқыстан" тазарған", – дейді.

Сенбе жұртқа, тұрса да қанша мақтап,
Әуре етеді ішіне қулық сақтап.
Өзіңе сен, өзіңді алып шығар,
Еңбегің мен ақылың екі жақтап.
Пайда ойлама, ар ойла,
Талап қыл артық білуге.
Артық ғылым кітапта,
Ерінбей оқып көруге.
Мағжан Жұмабаевтың төмендегі өлеңі де осы оймен астарлас:
Жетсе егер қорқынышты қара түнім,

Басса дерт, әлім құрып шықпай үнім.

Көңіл ашар, кеудеме жан кіргізер,

Өлең - менің Шолпаным, Айым, Күнім. (Мағжан.)

Тазарудың тағы бір жолы – сүйіспеншілік, адамды, адамзатты сүю, ардақтау, қайырым жасау. Хазіреті Пайғамбар с.ғ.с.: "Өзінді қалай жақсы көрсең, басқаларды да солай жақсы көр. Өзің не тілесен, әуелі соны басқалар үшін қыл – адамға осылайша махаббаттанбай тұрып, мұсылман бола алмайсың". Құран аяты: "Барлық муминдер (Мұсылмандар – К.М.)

бір-бірімен бауыр". Егер қолың ұзын болса халыққа – Қылық, сөзді ізгі қылып, жарылқа!

...Ізгілік – пайда. Тірлігінді пайда қыл, Ізгілік соңыра – жер, киерің, ойлағын!

(Ж. Баласағұн.)

Қожа Ахмет Яссауи:

Дұға қылғын, муминдерге себің тисін,

Ақыретте бір пайдасын көрер, достар.

Хикметтерім айтылар шын ғашықтарға,

Көңілі кірсіз айнадай ашықтарға.

Қанипа Бұғыбаева: Жалғанда бұл жасап жанға қиянат, ғашық жүрек алдамайды ешкімді.

Адал махаббат –жан тазалығынан туады. "Махаббатсыз дүние бос" (Абай). "Махаббат жоқ" дейтіндер – бұл сезімнен ада, көңіл көзін кір басқан жандар. "Естай Махаббат жыршысы. Жан азаттығының жалынды жыршысы" (М.Әлімбаев). Сазгер әнші, ақын Естай адал махаббатын, асыл жар бейнесін бір әнде жасай білген ғашығы Хорланды да, әнін де аңызға айналдырған. "Хорлан – Естай шығармаларының шыңы, жүрегі" (А.Жұбанов). Махаббат махаббатты оятады, ізгілік ізгілікке жан береді, өмірге, адамға ынтық адам жамандық жасай алмайды.

Қайғылыны уату да – қайырым. Дулат Бабатайұлы:

Сана құйып ойына,

Қуат беріп бойына,

Аққан жасы сел болған,

Етегі толы көл болған,

Беріш боп шері байланған,

Ұйқы беріп, қайғы алған

Қайғылыны уаттым.

Мәскеу түбіндегі қырық бірінші жылғы қиян- кескі ұрыстардың бірінде Вера Гордова деген санитар қыз бір өзі он жауынгердің жарасын таңып, ұрыс даласынан арқалап алып шығады. Сонда қайтпас, қайсар, қайырымды қыздың ісіне риза болған Бауыржан Момышұлы: -Апыр-ай, мынау жұдырықтай қыз он ұл тапқан анадан артық болды-ау, – депті.Бұл негізінде санитардың міндеті болғанымен, он жауынгердің жарасын таңып, ұрыс даласынан арқалап алып шығу – жан-тәнімен беріле, бар күш-қуатын жұмсай қимылдауды қажет етеді. Санитар қыздың бұл ісі оның адамды шексіз сүйетінін де аңғартады. Ең жаманы - енжарлық. "Отан үшін отқа түсу" деген осы!

Қайырым – тарыққанда табан тірер тірегің. "Қайырымнан қаймығып қашты мұңым", – деп ақын айтқандай, қайырым жасасаң қайғы да, қасірет те жеңілдейді. Ағайын- туыс, дос-жаранның қайғысы мен шаттығын бөлісу де жүрекке жеңілдік әкеліп, қуанышқа жетелеп, жарық сәуле түсіреді.

5 Қорытынды

Имандылық – адамның қоғамдағы, күнделікті өмірдегі іс-әрекеттерін белгілі-бір қалыпқа түсіретін ішкі рухани реттеуіш қадір-қасиет, адам бойындағы адамгершілік, ізгілік, кісілік белгісі.

Дәстүрлі қазақ қоғамында адамның имандылығына – мінез-құлық жүйесіндегі ерекшеліктеріне көп көңіл бөлінген. Адамның жарық дүниеге келуі, өсуі, ержетуі, тіршілік етуі, қартаюуы, ата мен баланың қарым-қатынасы, үлкендік пен кішілік, сыйластық, әдептілік пен арлылық, инабаттылық тәрізді маңызды мәселелер имандылықтың маңызды құрамдас бөлігі ретінде ешқашан да назардан тыс қалмаған. Жастардың үлкендерге құрмет көрсетуі, үлкендердің кішілерге ізет білдіруі өмір сүру салтына айналған. Қоғамда берік қалыптасқан осындай көргенділікпен өмір кешу дағдылары жинала келіп, барша адамгершілік қағидалардың, имандылықтың жазылмаған кодекстерінің қалыптасуына негіз болған. Қанға сіңген қасиетті дәстүрлі өркениетті ары қарай сақтай отырып дамыту мына біз секілді жас буындардың қолында! Үлгі болар, тәлім алған адамдардың нақышын көрсетер орын- бәрімізге ортақ қоғам. Мақалада адами құндылықтарды сақтау, тәрбие мен тағылымды өскелең ұрпаққа дұрыс жеткізу, бағыт беру сынды мәселелер көтеріле отырып, әдебиеттің негізін салған тұлғалардың сөзімен дәйектеледі.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Қамзабекұлы Д. Андату. Руханият. – Алматы: "Білім", 1997. – 3 б.
- 2 Өмірзаққызы Д. Мұхаммед пайғамбар өмірі мен өнегесі // Жұлдыз. – 2001. – №3. – 123 б.
- 3 Құдайбердіұлы Ш. Сен ғылымға болсаң ынтық. Иманым. – Алматы: Арыс, 2008. – 239 б.
- 4 Серікқалиев З. Дүниетаным даналығы. – Алматы: "Білім", 1994. – 209 б.
- 5 Әлімбаев М. Халық-ғажап тәлімгер. – А.: Рауан, 1994. – 14-15 б.
- 6 Марал ишан. – Қызылорда: Тұмар, 2005. – 18 б.
- 7 Рымғали Н. Қазақ әдебиетінің алтын ғасыры. – Астана: "Күлтегін" баспасы, 2002. – 133 б.
- 8 Мырза Әли Қ. Алмас жерде қалмас. – Алматы: "Жазушы". – 2000. – 7 б.
- 9 Ақайұлы А. Адамзаттың рухани бірлесу және жаңғыру кілті. – Қазақ-Қазығұрт. – Алматы, 1998. – 33 б.

МЫРЗАҒАЛИЕВА, К.М., АРТЫҚБАЙ, И.Б. ПРАВСТВЕННЫЕ НАКЛОННОСТИ

В статье представлены приемы формирования и разумного использования человеческих качеств. Приведены примеры из трудов ученых, которые нашли свое место в жизни, пропагандируя важность того, чтобы оставаться людьми, поддерживать чистоту сердца и расширять свой кругозор. Эти великие ученые: Ж. Баласугын, Ходжа Ахмет Яссауи, А. Кунанбаев, А. Байтұрсынұв, М. Жумабаев и Т. Медетбек. В статье наглядно показано, что духовное развитие и философская мысль формировались столетиями и не утратили значения и по сей день. Автор статьи делает акцент на том, как важно оставаться человеком, сохраняя при этом горячую силу, сияющий ум, теплое сердце, независимо от возраста.

Ключевые слова: нравственность, аят, экология совести, раскаяние, милосердие, доброта, доброжелательность, судьба.

MYRZAGALIYEVA, K.M., ARTYKBAY, I.B. MORAL INCLINATIONS

The article explores methods for fostering and wisely applying human virtues. It draws on the works of individuals who have found their purpose in life, emphasizing the enduring importance of staying true to one's humanity, preserving inner purity, and broadening one's perspective. Among the notable figures referenced are Zh. Balassugyn, Khoja Akhmet Yassawi, A. Kunanbayev, A. Baitursynov, M. Zhumabayev, and T. Medetbek. The article highlights how spiritual growth and philosophical thought have been evolving for centuries and continue to hold relevance today. Its central message is the call to remain genuinely human—carrying warmth, clarity of mind, and kindness in the heart—regardless of age.

Key words: Morality, ayat, ecology of conscience, repentance, mercy, kindness, benevolence, fate

Авторлар туралы мәліметтер:

Мырзағалиева Кулзада Мешитбаевна – филология ғылымдарының кандидаты, тіл және әдебиет теориясы кафедрасының ассистент профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, Қостанай қ., Қазақстан Республикасы.

Артықбай Индира Бақтыбайқызы – «6B01701 – Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы 3-курс студенті, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ, Қостанай қ., Қазақстан Республикасы.

Мырзағалиева Кулда Мешилтаева – кандидат филологических наук, ассистент профессора кафедры теории языка и литературы, Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, г. Костанай, Республика Казахстан.

Артықбай Индира Бақтыбайқызы – студент 3 курса образовательной программы «6B01701 – Казахский язык и литература», Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, г. Костанай, Республика Казахстан.

Myrzagaliyeva Kulzada Meshitbayevna – Candidate of Philological Sciences, Assistant Professor of the Department of theory of language and literature, Akhmet Baitursynuly Kostanay Regional University, Kostanay, Republic of Kazakhstan.

Artykbay Indira Bakytbaykyzy – 3rd year student, “6B01701 – Kazakh language and literature” educational program, Akhmet Baitursynuly Kostanay Regional University, Kostanay, Republic of Kazakhstan.

УДК 81

Сегизбаева, К.К.,

*кандидат филологических наук,
и.о. ассистента профессора,
кафедра теории языков и литературы,
КРУ имени Ахмет Байтұрсынұлы,
г. Костанай, Республика Казахстан*

Ильясова, А.А.,

*студент 4 курса
ОП «6B01703 – Русский язык и литература»,
КРУ имени Ахмет Байтұрсынұлы,
г. Костанай, Республика Казахстан*

ЛЕКСИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА СОЗДАНИЯ ОБРАЗА ГЕРОЯ В ПРОЗЕ А. КУПРИНА

Аннотация

В статье исследуется проблема создания портрета персонажа в художественной литературе с использованием лексических средств. На примере произведений А. И. Куприна анализируются стилистические средства языка, подчеркивающие многогранность образов героев. Рассматривается роль перцептивной лексики и символики в формировании психологических, социальных и культурных характеристик персонажей, а также их влияние на художественную целостность произведения.

Ключевые слова: *лексические средства, портретизация, текстовый анализ, художественная проза, А. Куприн.*

1 Введение

Вопрос портретного описания в художественной литературе является одной из ключевых тем как в литературоведении, так и в лингвистике. С точки зрения языкового анализа, портрет – это не просто описание внешности, а сложный и изменяющийся процесс, в котором задействованы разнообразныe выразительные средства: эпитеты, метафоры, сравнения, особенности синтаксиса и другие приемы. Их роль заключается не только в передаче авторского замысла, но и в создании глубокой, многослойной характеристики персонажа, вклю-

МАЗМҰНЫ

ГУМАНИТАРЛЫҚ ЖӘНЕ ӨНЕР ҒЫЛЫМДАРЫ

<i>Исова Э.А., Амиргалиева Е.С.</i> Халел Досмұхамедұлының педагогикалық көзқарасы	3
<i>Қожанұлы М.</i> Қазағы бар да, Мұқағали әлемі биіктей береді	9
<i>Қожанұлы М.</i> Поэзияда шекара жоқ	17
<i>Мырзағалиева К.М., Артықбай И.Б.</i> Иmandылық ирімдері.....	26
<i>Сегізбаева К.К., Ильясова А.А.</i> Кейіпкер бейнесін жасаудың лексикалық құралдары прозада А. Куприна.....	32
<i>Толегенова Р.К.</i> Сауле Досжанның «Әйел – тұтқын болғанда» повесіндегі отбасылық қақтығыс	38

ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫ

<i>Алимбаев А.А., Юрк О.С.</i> Еркін алгебралардың автоморфизмі мысалында мәселелік бағдарлық әдісті	43
<i>Бейшов Р.С., Жүнісбеков Н.Е.</i> Қостанай облысындағы медициналық түймедақ (<i>matricaria recutita</i>) өсімдігінен анықталған биологиялық белсенді қосылыстардың медициналық қолдану әлеуетін талдау	48
<i>Брагина Т.М., Забашта М.А., Сатмухамбетова Г.А.</i> Қостанай облысында қан соратын масалардың түрлеріне (<i>diptera: culicidae</i>)	53
<i>Брагина Т.М., Попов А.В.</i> 2024 жылдың жазында Убаған өзені және Тобол өзеніндегі балық аулауын салыстырмалы талдау Тобол-Ешім араласу	59
<i>Сұлтанғазина Г.Ж., Артемчук А.В.</i> Қостанай облысы Сарыкөл ауданының флорасына толықтырулар	65
<i>Сұлтанғазина Г.Ж., Муратова А.М.</i> Қостанай облысы Қарасу ауданы флорасының тіршілік формаларын талдау.....	70
<i>Сұлтанғазина Г.Ж., Муратова А.М.</i> Қостанай облысы Қарасу ауданының флорасын зерттеу	76
<i>Сұлтанғазина Г.Ж., Оджахвердиева С.В.</i> Қостанай қаласы және оның төңірлерінің урбанофлорасына экологиялық-ценоздық талдау	83
<i>Тастанов М.Г., Жарлыгасова Э.З.</i> Жазықтықтың ϵ –айналасына түскенге дейін «сфералармен адасу» қадамдарының орташа саны	88
<i>Тастанов М.Г., Нургельдина А.Е.</i> Монте-Карло әдістерінің схемасы.....	94

ИНЖИНИРИНГ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯ

<i>Амантаев М.А., Золотухин Е.А., Славов В., Орлов П.С.</i> Контактілі 3d сканалеу әдісімен жоғары дәлдікті 3d-модельдерді жасау және алынған деректерді кері инжиниринг технологиясында пайдалану перективалары.....	100
<i>Ерсултанова З.С., Жаңабай А.Қ., Ерсултанова З.С.</i> Информатика пәнін оқытуда мобильдік қосымшаны жасау және қолдану	107
<i>Ибрагимова С.В., Баннов И.Г.</i> Қарсылысты пештердің жұмыс режимін симуляциялау үшін бағдарламалық құрамдық кешендерді қолдану.....	115
<i>Колесников С.С.</i> Әтінді және көрініс бағдарламаларды пайдаланатын оқу беру үшін мобильді қосымшаларды әзірлеу үрдісін зерттеу.....	121
<i>Кравченко Р.И., Амантаев, М.А., Останин В.А., Гафурбаев В.Г.</i> Автокөліктердің дизельді қозғалтқышына арналған қуат жүйесінің сенімділігіне жағдайлардың ықпалының заңдылықтарын пайдалану	127
<i>Ребик А.А.</i> Мәтінді және көрініс бағдарламаларды пайдаланатын білім беру үшін мобильді қосымшаларды әзірлеу процесін зерттеу.....	135

Саидов А.М., Калитка Д.А., Балгужинова Ж.Е., Раисова Ж.Х. Қазіргі цифрлық шешімдер және олардың білім беру процесін басқаруға әсері 141

Саидов А.М., Калитка Д.А., Балгужинова Ж.Е., Раисова Ж.Х. Сандық технологиялар және университет педагогикасы: жаңа мүмкіндіктер мен қиындықтар..... 147

Тастанов М.Ғ., Туктубаева С.А. Сандық дәуірдегі проблемаға бағытталған оқыту: технологиялар, кейстер мен перспективалар 152

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ВЕТЕРИНАРИЯ ҒЫЛЫМДАРЫ

Бейшов Р.С., Каримова А.К. Микросателитті днк-маркерлердің негізіндегі герефорд тұқымды ірі қара малдың генетикалық полиморфизмі..... 159

ӘЛЕУМЕТТІК ҒЫЛЫМДАР

Дамбаулова Г.К., Мұхаметқали Р.З., Молдағалиева Н.Д. Тиімділіктің негізгі көрсеткіштері: принциптер, қолдану және болашақ тенденциялар..... 176

Медиева А.Р. Қазақстан және әлемдегі Олимпиадалық қозғалыстың даму тенденциялары мен болашағы 182

Мұқатаева Ж.М., Кушурова А.А. Мазасыздық және оның оқушылардың үлгерімімен байланыс 194

Тастанов М.Ғ., Қурманғалиева А.А. Материалды қабылдауды жақсарту үшін clil-де scaffolding қолдану..... 199

Шагаева Д.С. Қазақстан Республикасында сот төрелігін жүзеге асыру саласындағы заңдылық пен әділдікті қамтамасыз ету мәселері 206

Шагаева Д.С. Судьялардың құқықтық санасы және құқықтық мәдениеті 210

АВТОРЛАРДЫҢ НАЗАРЫНА 215

СОДЕРЖАНИЕ**ГУМАНИТАРНЫЕ НАУКИ И ИСКУССТВО**

<i>Исова Э.А., Амиргалиева Е.С.</i> Педагогическое видение Халела Досмухамедовича	3
<i>Кожанулы М.</i> Облик мировоззрения мир Мукагали	9
<i>Кожанулы М.</i> Поэзия не имеет границ... ..	17
<i>Мырзагалиева К.М., Артықбай И.Б.</i> Нравственные наклонности	26
<i>Сегизбаева К.К., Ильясова А.А.</i> Лексические средства создания образа героя в прозе А. Куприна	32
<i>Толегенова Р.К.</i> Семейный конфликт в повести Сауле Досжан «Когда женщина – заложница»	38

ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

<i>Алимбаев А.А., Юрк О.С.</i> Применение проблемно-ориентированного метода на примере автоморфизмов свободных алгебр	43
<i>Бейшов Р.С., Жүнісбеков Н.Е.</i> Анализ медицинского потенциала биологически активных соединений, выявленных в лекарственной ромашке (<i>matricaria recutita</i>), произрастающей в Костанайской области	48
<i>Брагина Т.М., Забашта М.А., Сатмухамбетова Г.А.</i> К видовому разнообразию кровососущих комаров (diptera: culicidae) Костанайской области	53
<i>Брагина Т.М., Попов А.В.</i> Сравнительный анализ уловов рыб в реке Убаган и реке Тобол в летний период 2024 года в пределах Тобол-Ишимского междуречья	59
<i>Султангазина Г.Ж., Артемчук А.В.</i> Дополнения к флоре Сарыкольского района Костанайской области	65
<i>Султангазина Г.Ж., Муратова А.М.</i> Анализ жизненных форм растений во флоре Карасуского района Костанайской области	70
<i>Султангазина Г.Ж., Муратова А.М.</i> Исследование флоры Карасуского района Костанайской области	76
<i>Султангазина Г.Ж., Оджахвердиева С.В.</i> Эколого-ценотический анализ урбанofлоры города Костанай и его окрестностей	83
<i>Тастанов М.Г., Жарлыгасова Э.З.</i> Среднее число шагов «блуждания по сферам» до попадания в ϵ —окрестность плоскости	88
<i>Тастанов М.Г., Нургельдина А.Е.</i> Схема методов Монте-Карло	94

ИНЖИНИРИНГ И ТЕХНОЛОГИИ

<i>Амантаев М.А., Золотухин Е.А., Славов В., Орлов П.С.</i> Создание высокоточных 3d-моделей методом контактного 3d-сканирования и перспективы использования полученных данных в технологии реверсивного инжиниринга	100
<i>Ерсултанова З.С., Жаңабай А.Қ., Ерсултанова З.С.</i> Создание и использование мобильных приложений в обучении информатике	107
<i>Ибрагимова С.В., Баннов И.Г.</i> Применение программных комплексов для моделирования режима работы печей сопротивления	115
<i>Колесников С.С.</i> Обучение цифровой грамотности через игру: особенности работы с младшими школьниками	120
<i>Кравченко Р.И., Амантаев, М.А., Останин В.А., Гафурбаев В.Г.</i> Использование закономерностей влияния условий на надежность системы питания автомобилей с дизельным двигателем	127
<i>Ребик А.А.</i> Изучение процесса разработки учебных мобильных приложений с помощью текстового и визуального программирования	135

Саидов А.М., Калитка Д.А., Балгужина Ж.Е., Раисова Ж.Х. Современные цифровые решения и их влияние на управление образовательным процессом 141

Саидов А.М., Калитка Д.А., Балгужина Ж.Е., Раисова Ж.Х. Цифровые технологии и университетская педагогика: новые возможности и вызовы 147

Тастанов М.Г., Туктубаева С.А. Проблемно-ориентированное обучение в цифровую эпоху: технологии, кейсы и перспективы..... 152

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ, ВЕТЕРИНАРНЫЕ НАУКИ

Бейшов Р.С., Каримова А.К. Генетический полиморфизм герефордского скота на основе микросателлитных днк-маркеров 159

СОЦИАЛЬНЫЕ НАУКИ

Дамбаулова Г.К., Мұхаметқали Р.З., Молдағалиева Н.Д. Ключевые показатели эффективности: принципы, применение и будущие тенденции 176

Медиева А.Р. Казахстан и мир: тенденции развития Олимпиадного движения и его будущее 182

Мұқатаева Ж.М., Кушурова А.А. Тревожность и ее связь с успеваемостью школьников 194

Тастанов М.Ф., Курманғалиева А.А. Использование scaffolding в clil для улучшения восприятия материала..... 199

Шагаева Д.С. Проблемы обеспечения законности и справедливости в сфере осуществления правосудия в Республике Казахстан 206

Шагаева Д.С. Правосознание и правовая культура судей 210

ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ АВТОРОВ..... 218

CONTENT

HUMANITIES AND ARTS

<i>Isova E.A., Amirgalieva E.S.</i> Pedagogical vision of khalel dosmukhamedovich	3
<i>Kozhanuly M.</i> The countenance of the world conception of Mukagali	9
<i>Kozhanuly M.</i> Poetry has no borders... ..	17
<i>Myrzagaliyeva K.M., Artykbay I.B.</i> Irises of morality	26
<i>Segizbayeva K.K., Ilyasova A.A.</i> Lexical means of creating an image of a hero in the prose of A. Kuprin	32
<i>Tolegenova R.K.</i> Family conflict in Saule Doszhan's novel «When a woman is a hostage»	38

NATURAL SCIENCES

<i>Alimbayev A.A., Yurk O.S.</i> Application of the problem-oriented method on the example of automorphisms of free algebras	43
<i>Beishov R.S., Zhunisbekov N.Y.</i> Analysis of the medical potential of bioactive compounds identified in chamomile (<i>matricaria recutita</i>) growing in the Kostanay region	48
<i>Bragina T. M., Zabashta M.V., Satmukhambetova G.A.</i> About the species diversity of blood-sucking mosquitoes (diptera: culicidae) of the Kostanay region	53
<i>Bragina T. M., Popov A.V.</i> Comparative analysis of fish catches in the Ubagan river and the Tobol river in the summer of 2024 within the Tobol-Ishim interriver area.....	59
<i>Sultangazina G.Zh., Artemchuk A.V.</i> Additions to the Sarykol district flora of the Kostanay region	65
<i>Sultangazina G.Zh., Muratova A.M.</i> Analysis of the life forms of the flora of the Karasu district of the Kostanay region	70
<i>Sultangazina G.Zh., Muratova A.M.</i> Study of the flora of the Karasu district of the Kostanay region	76
<i>Sultangazina G.Zh., Odzhakhverdiyeva S.V.</i> Ecological-coenotic analysis of the urban flora of Kostanay and its outskirts	83
<i>Tastanov M.G., Zharlygassova E.Z.</i> The average number of the "floating random walk" steps before entering the ε - neighborhood of the plane	88
<i>Tastanov M.G., Nurgeldina A.Y.</i> Monte-Carlo methods scheme.....	94

ENGINEERING AND TECHNOLOGY

<i>Amantayev M.A., Zolotukhin YE.A., Slavov V., Orlov P.S.</i> Creation of high-precision 3d models by contact method of 3d-scanning and prospects for using the obtained data in reverse engineering technology	100
<i>Yersultanova Z. S., Zhanabay A.K., Yersultanova Z. S.</i> Creation and use of mobile application in teaching computer science	107
<i>Ibragimova S.V., Bannov I.G.</i> Application of software complexes for modeling of resistance furnace operation mode.....	115
<i>Kolesnikov S.S.</i> Teaching digital literacy through games: features of working with primary school children	120
<i>Kravchenko R.I., Amantaev M.A., Ostanin V.A., Gafurbaev V.G.</i> Application of patterns of environmental conditions' influence on the reliability of the fuel system in diesel engine vehicles.....	127
<i>Rebik A.A.</i> Studying the process of developing educational mobile applications using text and visual programming	135
<i>Saidov A.M., Kalitka D.A., Balguzhinova Zh.E., Raisova Zh.Kh.</i> Modern digital solutions and their impact on educational process management.....	141

<i>Saidov A.M., Kalitka D.A., Balguzhinova Zh.E., Raisova Zh.Kh.</i> Digital technologies and university pedagogy: new opportunities and challenges.....	147
<i>Tastanov M.G., Tuktubayeva S.A.</i> Problem-based learning in the digital era: technologies, cases, and prospects	152
 AGRICULTURAL, VETERINARY SCIENCES	
<i>Beishov R.S., Karimova A.K.</i> Genetic polymorphism of hereford cattle based on microsatellite dna markers	159
 SOCIAL SCIENCES	
<i>Dambaulova G.K., Mukhametkali R.Z., Moldagaliyeva N.D.</i> Key performance indicators: principles, application and future trends	176
<i>Mediyeva A.R.</i> Trends and future of the Olympiad movement in kazakhstan and the world.....	182
<i>Mukatayeva Z.M., Kushurova A.A.</i> Anxiety and its relationship with academic performance in schoolchildren	194
<i>Tastanov M.G., Kurmangaliyeva, A.A.</i> Using scaffolding in clil to improve material comprehension	199
<i>Shagayeva D.S.</i> Problems of ensuring legality and justice in the sphere of administration of justice in the Republic of Kazakhstan.....	206
<i>Shagayeva D.S.</i> Judicial awareness and culture of judges	210
 INFORMATION FOR AUTHORS	221

Редактор, корректор: *А. Симонова*
Корректорлар: *Б. Сыздыкова, Т. Цай*
Компьютерлік беттеу: *С. Красикова, И. Милокумова*

Редактор, корректор: *А. Симонова*
Корректоры: *Б. Сыздыкова, Т. Цай*
Компьютерная верстка: *С. Красикова, И. Милокумова*

Басуға 09.04.2025 ж. берілді.
Пішімі 60x84/8. Көлемі 17,5 б.т.
Тапсырыс № 060

Подписано в печать 09.04.2025 г.
Формат 60x84/8. Объем 17,5 п.л.
Заказ № 060

Ахмете Байтұрсынұлы атындағы
Қостанай өңірлік университетіндегі
редакциялық-баспа бөлімінде басылған
Қостанай қ., Байтұрсынов к., 47

Отпечатано в редакционно-издательском отделе
Костанайского регионального университета
имени Ахмет Байтұрсынұлы
г. Костанай, ул. Байтұрсынова, 47